

Sidillà recupera una primerenca Duras, amb 'La vida tranquil·la'

El poeta Antoni Clapés ha traduït per a l'editorial gironina la segona novel·la de l'escriptora ■ Publicada durant l'ocupació alemanya, hi pesa un tedi vital profund

Eva Vázquez
GIRONA

El 1944, quan Marguerite Duras va publicar *La vida tranquil·la*, la seva segona novel·la després de *Les impudents*, tenia trenta anys, acabava de perdre el fill que esperava i el seu marit, Robert Antelme, membre d'una cèl·lula de la resistència com ella mateixa, seria arrestat per la Gestapo i enviat a Buchenwald, primer, i a Dachau, cap al final de la guerra. A la novel·la, però, no s'hi respira l'ambient opressiu del París ocupat, sinó la vida petita, mesquina, d'un costumisme aspre i una mica exasperant d'un poble de províncies, les Bugues, que es descabdella al voltant d'un crim, una relació incestuosa i una tremenda soledat. A l'assaig *Écrire*, publicat el 1993, Duras explica que havia tornat a llegir, al cap de trenta anys, aquella novel·la primerenca, escrita "d'una tirada", de la qual assegurava no recordar res excepte l'última frase, i

confessa haver-la trobat "magnífica". És molt per a un llibre que situa vagament "en la línia trivial i molt llòbrega d'un assassinat", encara que potser el que hi pesa més, afegeix, és la relació entre la germana i el germà, és a dir, l'amor, com quasi sempre en les novel·les de Duras, "un amor enlluernador, desconsiderat, castigat", que reapareixerà en tota la seva obra posterior.

Per desgràcia, el lector català a penes està familiaritzat amb l'univers de Duras, tan a prop del sublim com a vegades ho està del ridícul, i s'ha hagut de conformar amb la sal gruixuda de *L'amant*, la seva novel·la més traduïda i probablement una de les menys interessants, sobretot des que l'adaptació cinematogràfica de Jean-Jacques Annaud la va rebaijar a un pseudoporno d'adolescent exòtica. Fora d'aquest títol, l'accés a l'obra de l'escriptora francesa ha estat desigual i massa espaiat: després dels anys seixanta, quan

van aparèixer les traduccions d'*Un dic contra el Pacífic* i *El marí de Gibraltar*, no va tornar a despertar l'interès editorial fins a mitjan anys vuitanta, a redós de l'èxit que havia proporcionat a l'autora l'obtenció del premi Goncourt per *L'amant*, a la qual van seguir *Moderato cantabile*, un parell de peces teatrals i, més recentment (l'any 2000), els inèdits *Quaderns de guerra*. No hi ha hagut gaires més notícies de Duras entre nosaltres, ni tan sols aprofitant la commemoració del seu centenari, fins a la publicació a Labreu, el 2015, de *La tarda del senyor Andesmas*, i ara, amb la recuperació a Edicions Sidillà, dins l'acurada col·lecció narrativa L'illa Roja, d'aquella iniciàtica *La vida tranquil·la*.

El poeta Antoni Clapés, que n'ha assumit la traducció, en subratlla el component autobiogràfic, un tret indestruïble de tota la prosa de Duras i potser el pitjor entrebanc per acostar-s'hi: sovint aquest

Marguerite Duras, en una imatge de finals dels anys trenta ■ ARXIU

jo ofega i cau en un culte impúdic i obsessiu a la pròpia persona, tot i que no s'ha de subestimar la capacitat d'emascarament de l'escriptora, que ja va desconcertar la traductora de *La vida tranquil·la* al castellà, la poeta Alejandra Pikarnik, sorpresa de trobar-la tan corrent, anodina fins i tot, "sense angoixa, sense literatura, com si pertanyés a aquest món". És en l'escriptura, de fet, i no en la vida, que

emergeix una autora amb un do prodigiós per al desig i la crueltat, una dona que es descarna, que s'exposa sense restriccions a les arestes del llenguatge. Aquesta habilitat és la que permet, com diu Clapés, que acabem adorant la Françoise de la seva novel·la, que dubta, que no s'agrada, que se sent fora de lloc i, així tot, vol estimar i ser estimada, encara que sigui assumint la petita mort d'una "vida tran-

quil·la". Ho expressa en un fragment del llibre: "Hauria pogut morir d'una de les mil maneres amb què es mor i tanmateix he aconseguit recórrer vint-i-cinc anys de vida, encara estic viva i no pas morta. Respiro. Dels meus narius surt un alè veritable, humit i tebi. Sense voler, he aconseguit no morir de res. I això continua amb obstinació, això que sembla aturat ara mateix: la meua vida." ■

Xavier Calvet presenta 'Firebird' divendres a l'Auditori de Girona

X. Castellón
GIRONA

Xavier Calvet presentarà aquest divendres el seu disc *Firebird* (BCore), un dels millors del 2017, en un concert a la sala de cambra de l'Auditori de Girona, dins del cicle Càpsula (20.30 h, 7 euros). Calvet, guitarra acústica i

veu, hi actuarà amb una banda formada per Enric Pla, bateria; Vidal Soler, guitarra; Guille Caballero, teclats; Marc Clos, vibràfon i percussions, i Santi Garcia, baix. Garcia també va produir el disc, que es va gravar entre els estudis Cal Pau (Alt Penedès) i Ultramarinos Costa Brava, de Sant Feliu de Guí-

xols, població a la qual sempre ha estat molt vinculat Calvet. De fet, també hi actuarà el 2 de març, a la sala TZVR.

Xavier Calvet, que és també membre de grups com ara Bullitt i Jamie 4 President, mostra a *Firebird* una altra cara, amb un concepte més melòdic entre el pop i el folk d'arrel

americanes, però també amb moments de gran intensitat.

Teloner de Jack Johnson
Xavier Calvet també serà el teloner de Jack Johnson en el concert que oferirà el 13 de juliol a l'Espai Port de Sant Feliu de Guíxols, dins del 56è Festival de la Porta Ferrada. ■

Xavier Calvet ■ MÒNICA PALLÍ